

POGLAVLJE 5: JAVNE NABAVKE

Acquis EU o javnim nabavkama je utemeljen na **opštim principima** kao što su transparentnost, ravnopravan tretman, slobodna konkurencija i nediskriminacija, a koji proizilaze iz ugovorâ o EU i sudske prakse Evropskog suda. Ti principi se primjenjuju na sve postupke javnih nabavki, uključujući i one koji ne potpadaju pod oblast primjene direktiva EU o javnim nabavkama, ako su javne nabavke od prekograničnog interesa (npr. javne nabavke ispod vrijednosti pragova EU).

U EU, pravila o javnim nabavkama su utvrđena u sljedećim direktivama: Direktiva 2014/24/EU o javnim nabavkama; Direktiva 2014/25/EU o javnim nabavkama koje vrše subjekti koji djeluju u sektorima vodoprivrede, energije i transporta te sektoru poštanskih usluga i Direktiva 2014/23/EU o dodjeli ugovorâ o koncesiji. Direktiva 2009/81/EZ propisuje postupke za dodjelu određenih ugovora o radovima, nabavkama i uslugama ugovornim organima ili subjektima na području odbrane i sigurnosti.

Direktive također propisuju okvir za uvođenje elektronskih nabavki putem elektronskih sredstava komunikacije, dinamičnih sisteme nabavke i elektronskih aukcija. Pravila o predmetnim ugovorima i o oglašavanju dopunjena su posebnim propisima o Zajedničkom rječniku nabavki (ZRN) i o standardnim obrascima za objavljivanje.

Usklađenost sa direktivama o javnim nabavkama zahtijeva adekvatan kapacitet za provođenje. Posebno, potrebne su odgovarajuće administrativne strukture na državnom nivou koje bi obezbijedile ključne funkcije kreiranja politike, izrade zakona i podzakonskih akata, obezbjeđivanja operativnih sredstava, službi za podršku, nadzora i statističkih podataka, kao i usklađene kontrole za sve oblasti koje se tiču javnih nabavki. Osim toga, ugovorni organi/subjekti na svim nivoima moraju da posjeduju neophodne administrativne kapacitete kojima se obezbjeđuje djelotvorno provođenje pravila o javnim nabavkama.

Djelotvorna primjena i provođenje zakonodavstva EU u oblasti javnih nabavki zavisi od postojanja odgovarajućeg administrativnog i pravosudnog sistema u državama članicama. *Acquis* EU iz oblasti javnih nabavki se sastoji od dvije direktive o **pravnim lijekovima**: Direktiva 89/665/EEZ o javnom sektoru i Direktiva 92/13/EEZ o komunalnom sektoru, obje izmijenjene Direktivom 2007/66/EZ. Direktive o pravnim lijekovima sadrže zahtjeve za uspostavljanje djelotvornog postupka revizije protiv svakog postupka ili nereagovanja ugovornih organa/subjekata koji su dužni da proizvedu pravna dejstva u tenderima na koje se odnose ove direktive. Postupci moraju da garantuju pristup nezavisnoj reviziji, koja uključuje ovlaštenja za donošenje privremenih mjera i dosuđivanja odštete. Revizorska tijela moraju da posjeduju odgovarajući kapacitet koji garantuje djelotvornost sistema u cjelini. Nadalje, u skladu sa principom sudske zaštite koji proizilazi iz ugovorâ o EU, također se zahtijeva da pravni lijekovi budu dostupni i izvan oblasti primjene ovih direktiva.

U Sporazumu o stabilizaciji i pridruživanju su već utvrđene određene obaveze u oblastima koje obuhvata ovo poglavlje, naročito u članu 74. Sporazuma. Prilikom pružanja odgovora na dole postavljena pitanja, molimo vas da istaknete u kojoj je fazi provođenje ovih obaveza.

I. REGULATORNI OKVIR ZA JAVNE NABAVKE

1. Dostavite prevedene tekstove važećih pravnih akata iz oblasti javnih nabavki za čitavu Bosnu i Hercegovinu. Dostavite objašnjenje ovih akata i njihove usklađenosti sa relevantnim zakonodavstvom EU. Dostavite tabelu pregleda odstupanja između domaćeg i zakonodavstva EU iz ove oblasti. Dostavite informacije o planovima za usklađivanje

pravila o javnim nabavkama u Bosni i Hercegovini sa *acquis*-em EU, uključujući i planirane rokove.

2. Na koji način su opšti principi transparentnosti, ravnopravnog tretmana, slobodne konkurencije i nediskriminacije integrisani u pravni okvir za javne nabavke?
3. Dostavite definicije koje se koriste u zakonodavstvu iz oblasti javnih nabavki, između ostalog definicije javnih ugovora i ugovornih organa i/ili ugovornih subjekata koji su definisani u pravilima EU o javnim nabavkama.
4. Da li zakonodavstvo obuhvata koncesije i javno-privatna partnerstva? Objasnite postupke predviđene u tim slučajevima.
5. Objasnite razloge za eventualno isključivanje drugih vrsta javnih nabavki iz područja primjene zakonodavstva Bosne i Hercegovine iz oblasti javnih nabavki i na koji način su te odredbe u skladu sa relevantnim zakonodavstvom EU. Objasnite različite postupke predviđene u zakonodavstvu i pravilima koja uređuju izbor tih postupaka.
6. Koje su zakonske odredbe o podjeli tendera na lotove?
7. Dostavite tabelu sa relevantnim pragovima navedenim u zakonodavstvu i opis postupka koji se primjenjuje za svaki od njih.
8. Da li se svi tenderi iznad određenog praga objavljuju prije otpočinjanja postupka? Koje vrste informacija, u skladu sa vašim zakonodavstvom, moraju biti uključene u obavještenje o pozivu na tender?
9. Navedite kriterije za selekciju koji se mogu koristiti u tenderskim postupcima.
10. Koja su pravila za definisanje tehničkih specifikacija?
11. Koji su kriteriji dodjele koji se koriste u tenderskim procedurama, da li oni zavise od vrste postupka koji se koristi? Dostavite nam podatke o njima. Dostavite tabelu pregleda sa kriterijima dodjele za svaki postupak.
12. Da li zakonodavstvo omogućava dodjelu javnih ugovora na osnovu drugih kriterija osim cijene? Ako omogućava, koji drugi kriteriji se mogu koristiti? Da li zakonodavstvo predviđa mogućnost da ugovorni organi i/ili ugovorni subjekti (kako su definisani u pravilima EU o javnim nabavkama) zasnivaju svoje odluke na ekonomski najpovoljnijoj ponudi?
13. Da li je zakonodavstvom predviđeno jasno razlikovanje kriterija izuzimanja, kvalifikacije i dodjele?
14. Postoje li ikakvi lokalni, regionalni ili državni planovi preferencijala? Ako postoje, šta oni sadrže?
15. Na koji način se u postojećem zakonodavstvu uzimaju u obzir aspekti korupcije/sukoba interesa i srodna pitanja? Navedite kriterije za izuzimanje u tenderskim postupcima, kao i to da li su oni obavezni ili njihovo provođenje zavisi od ugovornog organa.
16. U koliko su slučajeva u posljednjih pet godina ugovorni organi poništili tender/obustavili postupak/odustali od zaključivanja ugovora zbog koruptivne prakse? Postoje li statistički podaci ili dostupni primjeri? Koji su najčešći razlozi za navedene postupke?
17. U koliko slučajeva su javni službenici koji se bave nabavkom ukazali na postojanje sukoba interesa u posljednjih pet godina? Postoje li statistički podaci ili dostupni primjeri?

18. Kako Bosna i Hercegovina reguliše dodjelu ugovora o javnim nabavkama u oblasti odbrane i sigurnosti?
19. Postoji li važeća strategija i akcioni plan za oblast javnih nabavki? Ako postoji, objasnite područje primjene i vremenski okvir strategije i mehanizme za praćenje njenog provođenja. Dostavite prevod Strategije.

II. INSTITUCIONALNO UREĐENJE (ADMINISTRATIVNI KAPACITETI)

20. Kako se definiše raspodjela nadležnosti između različitih nivoa vlasti u politici javnih nabavki? Opišite koje domaće institucije su nadležne za provođenje politike javnih nabavki, i njihovu institucionalnu strukturu.
21. Koji su zadaci i ovlaštenja tih tijela? Da li ta tijela posjeduju neophodan institucionalni kapacitet za obavljanje svojih zadataka? Dostavite organigrame i podatke o broju zaposlenih.
22. Dostavite informacije o nadležnostima i aktivnostima vezanim za praćenje postupaka javnih nabavki.
23. Dostavite informacije o aktivnostima nadležnih organa vezanim za savjetovanje i obuku?
24. Postoje li centralizovana tijela za nabavku uspostavljena u Bosni i Hercegovini? Ako postoje, navedite podatke o njihovoj strukturi i aktivnostima koje obavljaju.

III. OBJAVLJIVANJE

25. Gdje ugovorni organi i/ili ugovorni subjekti (kako su definisani u pravilima EU o javnim nabavkama), objavljuju obavještenja o tenderima?
26. Postoje li obaveze objavljivanja obavještenja o dodjeli ugovora? Ako postoje, da li se primjenjuju na sve vrste obavještenja o dodjeli ugovora?
27. Postoje li ikakvi pravni zahtjevi u pogledu objavljivanja potpisanih ugovora i izmjena ugovora?
28. Dostavite informacije o elektronskim javnim nabavkama u Bosni i Hercegovini. Postoji li elektronski portal na kojem se objavljuju mogućnosti za javne nabavke?
29. Dostavite informacije o karakteristikama (samo objavljivanje obavještenja ili podnošenje prijave elektronskim putem) i upotrebi tih portala, posebno o broju i vrsti objavljenih obavještenja.

IV. PRAVNI LIJEKOVI

30. Ukratko opišite sistem revizije i pravnih lijekova u Bosni i Hercegovini, uključujući i tijela za žalbe. Koji postupci revizije su na raspolaganju u slučaju kršenja pravila javnih nabavki? Kada i kome su oni na raspolaganju? Da li se primjenjuju ikakve takse?
31. Da li su sve vrste ugovora o javnim nabavkama, uključujući i koncesije i javno-privatna partnerstva, obuhvaćene sistemom revizije i pravnih lijekova? Ako nisu, koji se lijekovi primjenjuju za reviziju i pravni lijekovi za one ugovore koji ne potpadaju pod ovaj sistem?
32. Koja tijela su odgovorna za postupak revizije u oblasti javnih nabavki? Da li su ta tijela upravnog ili pravosudnog karaktera? Koja su formalna sredstva koordinacije među institucijama? Na koji način je osigurana njihova nezavisnost u odnosu na ugovorne organe? Da li imaju dovoljne institucionalne kapacitete da obavljaju svoje zadatke (broj zaposlenih, uspostavljeni sistemi upravljanja dokumentima, itd.)?

33. Koja su ovlaštenja dodijeljena tim revizorskim tijelima? Koje vrste mjera/akcija mogu poduzimati? Da li mogu poduzimati privremene mjere, poništiti ili omogućiti poništavanje odluka koje su nezakonito donesene, ili dodijeliti odštetu osobama koje su oštećene prilikom kršenja propisa?
34. Dostavite podatke o odlukama tijela za reviziju javnih nabavki u zadnje dvije godine (broj zaprimljenih žalbi, vrsta žalbi, vrijednost, itd.) Dostavite podatke o sudskim presudama u predmetima koji su podignuti protiv odluka javnog tijela za reviziju.
35. Da li se odluke tijela za reviziju sistematski objavljuju?